



## FIȘA DISCIPLINEI

Memoria colectiva

Anul universitar 2025

### 1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Studii culturale / Etnologie
1.7. Forma de învățământ	Zi (cu frecvență)

### 2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Memoria colectivă				Codul disciplinei	LLD3231
2.2. Titularul activităților de curs		Szikszai Mária					
2.3. Titularul activităților de seminar		Szikszai Mária					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. seminar	2	3.3. curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				60	
3.8. Total ore pe semestru				96	
3.9. Numărul de credite				4	

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
--------------------	--

Data avizării în Decanat  
Numele și semnătura decanului



4.2. de competențe	
--------------------	--

**5. Condiții** (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

**6.1. Competențele specifice acumulate<sup>1</sup>**

Comp pro	C.1. Utilizarea și aplicarea interdisciplinară a cunoștințelor din științele umane și sociale C1.3. Utilizarea conceptelor și metodelor din științele umane sau sociale pentru descrierea și analiza unui fenomen cultural-social C5.2: Interpretarea diferitelor tipuri de discursuri cu ajutorul conceptelor și metodologiei analizei discursului
Cortp	CT1: Realizarea eficientă și responsabilă a sarcinilor profesionale în termenele stabilite, respectând principiile etice ale activității științifice și aplicând cu strictețe regulile de citare corectă (în cadrul activităților practice, analiza fenomenelor identificate, colectate și interpretate din diverse domenii ale culturii populare maghiare; conturarea posibilelor teme de cercetare și discutarea abordărilor metodologice).

**6.2. Rezultatele învățării**

Cund	<ul style="list-style-type: none"><li>• Licențiatul în etnologie cunoaște conceptele specifice din studiul etnologiei și din studiul antropologiei culturale;</li><li>• Istorie culturală, socială și contextualizarea istorico-socială a fenomenelor culturale;</li></ul>
Aptit	<ul style="list-style-type: none"><li>• Studentul poate să înțeleagă procesele esențiale ale culturii și societății, și să se exprime oral și verbal, în mod concis și adaptat diferitelor contexte (științifice, culturale, de popularizare a științei, cu administrația locală);</li><li>• Studentul poate să realizeze baze de date terminologice, să dezvolte idei creative și tehnici inovatoare pentru domeniul său.</li></ul>

<sup>1</sup> Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.



ia Respo	<ul style="list-style-type: none"><li>• Studentul dezvoltă idei creative și tehnici inovatoare pentru domeniul său;</li><li>• Studentul își asumă responsabilitatea pentru produsul muncii sale;</li></ul>
-------------	--

#### 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Evoluția mediilor moderne de comunicare și a stocării datelor a ridicat noi întrebări cu privire la conceptele de memorie și amintire, care au dobândit un rol central în științele culturii. Scopul disciplinei este de a explora determinările culturale, istorice și tehnologice ale practicilor de amintire ale grupurilor și societăților și de a prezenta transformările acestora de la cultura bazată pe hârtie la cultura digitală.
7.2 Obiectivele specifice	Abordările din științele culturii centrate pe conceptul de memorie oferă noi perspective asupra fenomenelor culturale, în special asupra problemelor legate de istorie, scris și identitate. Prelegerile disciplinei își propun să prezinte teoriile despre memorie și amintire, precum și domeniile lor de aplicare. Prelegerile tratează în detaliu conceptele de memorie culturală și comunicativă, precum și relația acestora cu practicile de generare a memoriei din cultura bazată pe hârtie și cultura digitală. Prin studii de caz, studenții vor obține o perspectivă practică asupra formelor de amintire, cu un accent deosebit pe formarea identității, construirea memoriei culturale și metodele de generare a memoriei, atât în contexte istorice, cât și contemporane.

#### 8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. <b>Teoria memoriei culturale. Concepte fundamentale</b> Dezvoltarea teoriei memoriei culturale și conceptele fundamentale care determină stocarea și transmiterea cunoștințelor colective ale societăților. Prezentarea adâncimii temporale și a rolului social al memoriei culturale. Assmann, Jan: <i>Kulturális emlékezet</i> . Budapest, 2004. 35-42.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
2. <b>Natura memoriei colective: memoria culturală și comunicativă. Rituri și sărbători ca ocazii și instrumente ale memoriei</b> Cele două forme principale ale memoriei colective: memoria culturală și comunicativă. Rolul riturilor și sărbătorilor în consolidarea memoriei, ca forme instituționalizate care întăresc identitatea individuală și comunitară. Assmann, Jan: <i>Kulturális emlékezet</i> . Budapest, 2004. 49-59.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
3. <b>Cultura bazată pe hârtie a secolului XX ca instrument al memorializării</b> Cultura bazată pe hârtie ca instrument definitoriu pentru documentarea trecutului în secolul XX. Relația dintre memoria individuală și cea comunitară, precum și rolul documentelor pe suport de hârtie, cum ar fi scrisorile și	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	

Data avizării în Decanat  
Numele și semnătura decanului



jurnalele, în practicile de memorie. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 5-32.		
<b>4. Memoria ca șantier cultural</b> Procesul memoriei, în cadrul căruia trecutul este interpretat și reinterpretat. Documentele vieții cotidiene, cum ar fi scrisorile, ca instrumente ale memoriei și purtători ai identității culturale. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 33-37. Szikszai Mária: <i>Levelek egy letűnt világból. A mindennapok dokumentálása a 20. század papíralapú kultúrájában</i> . I-II. Kolozsvár, 2021. 5-14.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>5. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Contextul cultural al scrierii scrisorilor</b> Bazele teoretice ale conceptului de memorie comunicativă și aplicațiile sale practice. Scrierea scrisorilor ca practică culturală cu semnificație deosebită pentru memoria individuală și comunitară. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 38-67.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>6. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Menținerea relațiilor. I. Relații personale</b> Formele de menținere a relațiilor personale în cadrul memoriei comunicative. Rolul scrierii scrisorilor în păstrarea vieții private și a amintirilor personale. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 68-92.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>7. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Menținerea relațiilor. II. Relații profesionale</b> Mecanismele documentării și menținerii relațiilor profesionale în memoria comunicativă. Rolul comunicării scrise în procesul memoriei instituționale. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 92-115., 152-158. Opțional: Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 115-152.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>8. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Lumea dispărută a secolului XX. Economie</b> Documentarea vieții economice a secolului XX prin intermediul memoriei comunicative. Documentarea amintirilor legate de industrie, agricultură și comerț și semnificația lor culturală. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 159-198.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>9. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Modul de viață din secolul XX</b> Documentarea vieții cotidiene și a obiceiurilor în cadrul memoriei comunicative. Impactul schimbărilor sociale și culturale asupra documentării modului de viață. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 198-220. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 220-232.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	
<b>10. Teoria și practica memoriei comunicative. Studiu de caz. Practicile de memorializare și dictatura</b> Strategiile de memorializare în timpul dictaturilor. Influența ideologiilor de putere asupra instituționalizării memoriei și memoriei individuale. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i> . Kolozsvár, 2020. 232-243.	Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.	



<p><b>11. Teoria și practica memoriei comunicative după 1989. Studiu de caz pe baza unui documentar</b> Analiza memoriei perioadei postrevoluționare prin intermediul unui documentar. Transformarea narațiunilor individuale și comunitare în lumina schimbărilor politice și sociale. Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája</i>. Kolozsvár, 2020. <i>Küzdvé és bízva – Jakab Antal püspök életútja</i> (documentar).</p>	<p>Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.</p>	
<p><b>12. Memorializare, memoria în cultura digitală</b> Transformarea practicilor de memorie în era digitală. Rolul rețelelor sociale și al platformelor digitale în modelarea memoriei individuale și colective. Szikszai Mária: <i>Egy utcai tiltakozás szimbolikus kommunikációja a közösségi média felületein</i>. Erdélyi Múzeum 1:(2) 2018. 142-156.</p>	<p>Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.</p>	
<p><b>13. Memorializarea ca instrument al construcției identității naționale. <i>Lieux de mémoire</i> digitale</b> Practicile de memorializare a identității naționale în era digitală. Locurile de memorie de pe platformele digitale și semnificația lor culturală. Szikszai Mária: <i>Digitális ünneplés. A digitális média hatása a kulturális emlékezés gyakorlatára</i>. Nyelv- és irodalomtudományi közlemények LXII. évf. 2018. 2. szám. 101-119.</p>	<p>Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.</p>	
<p><b>14. Rolul memoriei în cultura sărbătorii</b> Examinarea relației dintre sărbătoare și memorie. Pe baza exemplului pelerinajului de Rusalii de la Șumuleu Ciuc, se prezintă semnificația culturală și socială a sărbătorilor. Mohay Tamás: <i>Egy ünnep alapjai. A csíksomlyói pünkösdi búcsú új megvilágításban</i>. Tabula 2000. 3. (2): 230-256. Mohay Tamás: <i>A csíksomlyói pünkösdi búcsújárás - Történet, eredet, hagyomány</i>. Budapest, 2009.</p>	<p>Prezentare frontală, formularea problemei, discuție.</p>	
<p><b>Sarcină:</b> Pe parcursul semestrului, studenții vor realiza săptămânal sarcini bazate pe literatura de specialitate indicată: vor citi textele specificate, vor redacta notițe și vor formula întrebări pe marginea acestora. În fiecare săptămână, după curs, studenții vor prezenta verbal munca realizată, iar la sfârșitul semestrului vor trimite lucrările în format scris, într-un singur fișier, profesorului. Studentul care nu și-a prezentat sarcinile săptămânale va trimite materialul în scris, până cel târziu în ultima zi de predare a semestrului – însă, în acest caz, va pierde 30% din nota corespunzătoare acestei componente. Sarcinile realizate de studenți trebuie să respecte cerințe stricte privind acuratețea filologică, citarea corectă și ortografia. Plagiatul nu este acceptat. În cazul unui examen eșuat, studentul va reface sarcina contestată.</p> <p><b>Bibliografie</b> Assmann, Jan: <i>A kulturális emlékezet</i>. Budapest, 2004 Bottoni, Stefano: <i>A hatalom értelmisége- az értelmiség hatalma. A Földes László-ügy</i> In: KORALL 18.december 2004., pp.113-134 (javitott, bővített változat in Bárdi Nandor –szerk. Autonóm magyarok? Székelyföld változásai az „ötvenes” években, Csíkszereda, Pro-Print, 2005, 572-614. <a href="#">Link</a> Szikszai Mária: <i>Letűnt világok antropológiája és a megismerhetetlen különös szépsége. Szociális kapcsolatháló és kulturális gyakorlat az írógép korszakában</i>. Kolozsvár, 2020. <a href="#">Link</a> Szikszai Mária: <i>Levelek egy letűnt világból. A mindennapok dokumentálása a 20. század papíralapú kultúrájában. I-II</i>. Kolozsvár, 2021. <a href="#">Link</a></p>		



Sziksai Mária: [Digitális ünneplés. A digitális média hatása a kulturális emlékezés gyakorlatára](#). in: Nyelv- és irodalomtudományi közlemények LXII. évf. 2018. 2. szám. 101-119.

Sziksai Mária: [Egy utcai tiltakozás szimbolikus kommunikációja a közösségi média felületein](#). Erdélyi Múzeum 1:(2) 2018. pp. 142-156.

Weinrich, Harald: Léthé. A felejtés művészete és kritikája. Budapest, 2002.

#### Optional:

GYÁNI Gábor: Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése. Napvilág, Budapest, 2000

Halbwachs, Maurice: Les cadres sociaux de la mémoire. Paris, 1976

Mohay Tamás: Egy ünnep alapjai. A csíksomlyói pünkösdi búcsú új megvilágításban. Tabula 2000. 3. (2): 230-256.

Mohay Tamás: A csíksomlyói pünkösdi búcsújárás- Történet, eredet, hagyomány. Budapest, 2009

K. Horváth Zsolt: Az eltűnt emlékezet nyomában : Pierre Nora és a történeti emlékezetkutatás francia látképe. In: Aetas. 1999. 3. 132-141. [Link](#)

Nora, Pierre (ed.): Les lieux de mémoire I- III. Paris, 1984-1992.

Nora, Pierre: Emlékezet és történelem között : A helyek problematikája. Ford. K. Horváth Zsolt ; lektorálta, jegyz. Benda Gyula. In: Aetas. 1999. 3. 142-157. [Link](#)

Simondon, Michele: La Mémoire et l'Oubli dans la pensée grecque jusqu'à la fin du Ve siècle avant J.-C. Psychologie archaïque, mythes et doctrines. Paris, 1982

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<p><b>Ore practice</b>  <b>Realizarea sarcinilor individuale în tematica stabilită: 3 sarcini individuale și redactarea unui eseu științific de minimum 5 pagini.</b>  <b>Teme și termene:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sarcina nr. 1: <i>Memoria obiectelor</i>. Redactarea unui eseu științific despre amintirile asociate unui obiect.  Discuție: 16 martie.  Evaluare: 2 p.</li> <li>2. Sarcina nr. 2: <i>Memoria individuală – identificarea celei mai vechi amintiri – descriere densă</i>.  Discuție: 2 aprilie.  Evaluare: 2 p.</li> <li>3. Sarcina nr. 3 (eseu științific): <i>Traectorii paralele de viață într-un documentar și într-o cercetare antropologică</i>.  Termen de predare: 20 mai.  Discuție: 25 mai.  Evaluare: 6 p.</li> </ol>		

#### Sarcină practică

Realizarea activității practice (participare corespunzătoare, prezentarea și discutarea lucrării) este obligatorie. Studentul care nu și-a prezentat sarcinile practice va trimite lucrarea elaborată despre fiecare temă în scris, până cel târziu în ultima zi de predare a semestrului – însă, în acest caz, va pierde 30% din nota corespunzătoare pentru sarcina practică.

Lucrările, prezentările etc. trebuie să respecte cerințe stricte privind acuratețea filologică, citarea corectă și ortografia. Plagiatul nu este acceptat. În cazul unui examen eșuat, studentul va reface sarcina contestată.

#### Bibliografie pentru sarcinile practice:

Sziksai Mária: *Letűnt világok antropológiája és a megismerhetetlen különös szépsége. Szociális kapcsolatháló és kulturális*



gyakorlat az írógép korszakában. Kolozsvár, 2020. link  
Küzde és bízva – Jakab Antal püspök életútja (documentar), 2020. link

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

Disciplina este în concordanță cu conținutul disciplinelor similare din cadrul altor universități/programe de studiu.

**10. Evaluare**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	rezolvarea săptămânală, precisă și profesională a sarcinilor	evaluarea activității și performanței semestriale a studenților	50%
10.5 Curs practic	rezolvarea săptămânală, precisă și profesională a sarcinilor	evaluarea activității și performanței semestriale a studenților	50%

**10.6 Standard minim de performanță**

**Seminar, ore practice:**

Dobândirea conceptelor de bază

Capacitatea de a prezenta și evalua în mod independent marile procese

Cerință fundamentală: lectura literaturii de specialitate, realizarea săptămânală a sarcinilor și participarea activă la cursuri

Realizarea integrală a sarcinilor practice este obligatorie.

**Utilizarea AI în cadrul acestei discipline:**

1. Utilizarea AI (de exemplu, ChatGPT) este permisă în cadrul acestei discipline, cu anumite condiții. Studenții trebuie să învețe să folosească AI, aceasta fiind o abilitate importantă.
2. Studenții trebuie să cunoască limitările AI și să nu accepte informații fără verificare. Informațiile oferite de AI trebuie verificate din alte surse.
3. Studentul este responsabil pentru corectitudinea informațiilor utilizate.
4. AI este un instrument, nu o sursă. Nu trebuie citat ca bibliografie, ci utilizat ca un instrument de lucru.
5. Studentul este obligat să menționeze, la finalul fiecărei lucrări, în ce etape și pentru ce scopuri a utilizat AI.

Data avizării în Decanat  
Numele și semnătura decanului



11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)<sup>2</sup>

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:  
20.12.2024.

Semnătura titularului de curs  
Szikszai Mária

Semnătura titularului de seminar  
Szikszai Mária

Data avizării în departament:  
10.02.2025

Semnătura directorului de departament

<sup>2</sup> Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data avizării în Decanat  
Numele și semnătura decanului